SUOMEN PARALYMPIAKOMITEA

Paralympiakomitean hallitusohjelmatavoitteet 2027

18.11.2026

Paralympiakomitean tavoitteet eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmaan 2027

Nämä neljä valittua teemaa kuvaavat niitä rakenteellisia kohtia, joissa vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa tällä hetkellä useimmin katkeavat palveluissa, ympäristöissä, seuratoiminnassa ja tukiratkaisuissa.

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa ja urheilua
2. Soveltava liikunta osaksi hyvinvointi- ja palvelujärjestelmää
3. Esteettömät liikuntaympäristöt
4. Liikkumiseen kannustavat palveluratkaisut
5. Paraurheilijan polku kansainväliselle huipulle

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa ja urheilua

VAALIVIESTI

Toimintarajoitteisten henkilöiden mahdollisuus liikkua, harrastaa ja osallistua urheiluun tulee nähdä osana liikuntapolitiikan ydintä, ei erillisenä erityiskysymyksenä.

HALLITUSOHJELMAKIRJAUS

Liikuntapolitiikassa vahvistetaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja urheilua siten, että toimintarajoitteisten henkilöiden osallistuminen huomioidaan kuntien palveluissa, seuratoiminnassa ja lajiliittojen kehittämisessä.

PARALYMPIAKOMITEAN TAUSTATOIMENPITEET

- Tuemme kuntien soveltavan liikunnan laatua vahvistamalla ohjaajien osaamista, tiedonvaihtoa ja täydennyskoulutusta.
- Jatkamme seurojen inkluusiotyön tukemista kokoamalla tietoa seurojen tilanteesta ja tuen tarpeista, ylläpitämällä Avoimet ovet -tietopankkia ja tukemalla alueellisia seuraverkostoja.
- Käynnistämme lajiliittojen paraurheilun tila -seurannan. Koottua tietoa käytetään lajiliittojen toiminnan kehittämisessä ja osana lajiliittojen valtionavustusarviointia.

2. Soveltava liikunta osaksi hyvinvointi- ja palvelujärjestelmää

VAALIVIESTI

Toimintarajoitteisen henkilön liikuntamahdollisuus ei saa katketa kuntoutuksen, arjen palvelujen ja harrastamisen välillä.

HALLITUSOHJELMAKIRJAUS

Soveltava liikunta huomioidaan osana kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita sekä liikuntaneuvonnan palveluketjuja.

PARALYMPIAKOMITEAN TAUSTATOIMENPITEET

- Rakennamme siltoja kuntoutuksen, liikuntaneuvonnan ja harrastamisen välille.
- Tarkastelemme kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintatyön tukirakenteita ja etsimme keinoja tehostaa toimintarajoitteisten henkilöiden ohjautumista kuntoutuksesta liikuntapalveluihin.
- Parannamme liikuntaneuvonnan saavutettavuutta.
- Pilotoimme soveltavan liikunnan ja paraurheilun alueellistamista yhdessä liikunnan aluejärjestöjen kanssa.

3. Esteettömät liikuntaympäristöt

VAALIVIESTI

Liikuntapaikat kannattaa suunnitella alusta asti kaikille sopiviksi. Esteettömyys on kustannustehokasta perusrakentamista.

HALLITUSOHJELMAKIRJAUS

Valtion tukemassa liikuntapaikkarakentamisessa vahvistetaan esteettömyyttä.

PARALYMPIAKOMITEAN TAUSTATOIMENPITEET

- Tuemme liikuntapaikkojen esteettömyyttä esteettömyyskartoitusten, esteettömyyskuvailujen ja paralajien olosuhdetiedon avulla.
- Koulutamme ja ohjaamme liikuntapaikkojen suunnittelijoita ja ylläpitäjiä esteettömyyden toteuttamisessa.

4. Liikkumiseen kannustavat palveluratkaisut

VAALIVIESTI

Palvelujärjestelmän tulee tukea omaehtoista liikkumista ja liikunnan harrastamista.

HALLITUSOHJELMAKIRJAUS

Vammaispalveluissa ja muissa tukipalveluissa huomioidaan liikkumisen ja liikunnan harrastamisen mahdollistuminen sekä niitä tukevat ratkaisut.

PARALYMPIAKOMITEAN TAUSTATOIMENPITEET

- Ylläpidämme eri sidosryhmät yhdistävää toimijaverkostoa ParaVälineet-vuokrauspalvelun kehittämiseksi ja apuvälineiden saatavuuden helpottamiseksi.
- Jaamme Ahos-säätiön tukea paraurheilijoille yksilöllisten ja lajiin soveltuvien paravälineiden hankkimiseksi.
- Kokoamme tietoa liikuntaan ja harrastamiseen liittyvien vammaispalvelujen myöntämiskäytännöistä hyvinvointialueilla ja edistämme liikkumisvaikutusten arvioinnin käyttöä vammaispalvelujen päätöksenteon tukena.

5. Paraurheilijan polku kansainväliselle huipulle

VAALIVIESTI: Jokaisella potentiaalisella paraurheilijalla tulee olla mahdollisuus tulla tunnistetuksi, löytää itselleen sopiva laji ja edetä kohti kansainvälistä huippua. Tämä edellyttää toimivaa urheilijapolkua, laadukkaita valmennusympäristöjä, paraurheilun erityisosaamista sekä pitkäjänteistä rahoitusta.

HALLITUSOHJELMAKIRJAUS

Käynnistetään suomalaisen parahuippu-urheilun kehittämisohjelma, jonka keskiössä ovat talenttien tunnistaminen, urheilijapolulle ohjautuminen ja polulla etenemisen tukitoimet. Samalla vahvistetaan paraurheilun erityisosaamista osana yhteistä suomalaista huippu-urheilujärjestelmää.

- Luodaan valtakunnallinen toimintamalli talenttien tunnistamiseen ja urheilijapolulle ohjautumiseen, muodostetaan kansallinen paraurheilun osaamiskeskittymä, kehitetään olympiavalmennuskeskuksia täyttämään myös paralympiahuippu-urheilun laatukriteerit sekä lisätään Olympiarahastolle hyväksytty valtion vastinrahoitusperiaate koskemaan myös Suomen Urheilun tukisäätiön alaista Paralympiarahastoa erikseen määriteltävään enimmäismäärään asti.

PARALYMPIAKOMITEAN TAUSTATOIMENPITEET

- Kehitämme yhteistyössä lajiliittojen ja muiden toimijoiden kanssa toimintamallia potentiaalisten paraurheilijoiden tunnistamiseen, rekrytointiin ja sopivan lajin sekä valmennusympäristön löytämiseen.
- Vahvistamme liikkujan ja urheilijan polun nivelkohtia sekä eri toimijoiden yhteistyötä ja vastuunjakoa, jotta harrastamisesta ja muista sisääntuloväylistä on mahdollista edetä tavoitteelliseen urheiluun.
- Toimimme paraurheilun erityispiirteiden asiantuntijatukena ja johdamme paralympiajoukkueen valmisteluprosessia osana Olympiakomitean johtamaa suomalaisen huippu-urheilun kokonaisuutta.

Keitä tämä koskee?

Mitä Paralympiakomitean tavoittelemilla hallitusohjelmakirjauksilla ratkaistaan?

Toimintarajoitteinen henkilö

= vamma tai sairaus rajoittaa pysyvästi tai tilapäisesti kykyä liikkua, toimia, hahmottaa, suunnistautua, muistaa, ymmärtää tai kommunikoida.

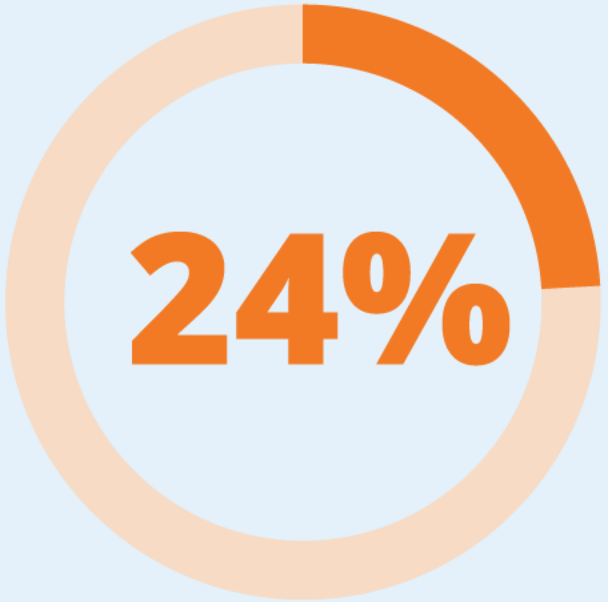
Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047) ja Seura- ja yhdistyskysely (n= 319).*

Liikkumisen ja harrastamisen ulkoiset esteet

Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047).*

liikkuu viikossa alle 2 tuntia

Liian vähän liikkuvia toimintarajoitteisia henkilöitä:

- Työikäisissä
- Henkilöiden joukossa, joilla on mielenterveyden haasteita, ymmärtämisen haasteita tai useampia toimintarajoitteita
- Maaseudun haja-asutusalueilla asuvien joukossa
- Muunsukupuolisissa

Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047).*

Toimintarajoitteisten henkilöiden toiveet liikuntaharrastukselle

67%
laji on kiinnostava

49%
harrastus on sopivan hintainen

46%
ajankohta on sopiva

43%
on lähellä asuinpaikkaa

Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047).*

Toimintarajoitteisten henkilöiden omaehtoisen liikkumisen ympäristöt

72%

suosii lähiympäristöä

44%

suosii puistoja ja kevyen liikenteen reittejä

36%

suosii kunnan sisäliikuntapaikkoja

32%

suosii metsiä ja retkeilyreittejä

Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047).*

Toimintarajoitteisten henkilöiden osallistuminen seuratoimintaan

20%
on urheiluseuran jäseniä

alle 18-vuotiaita
35%

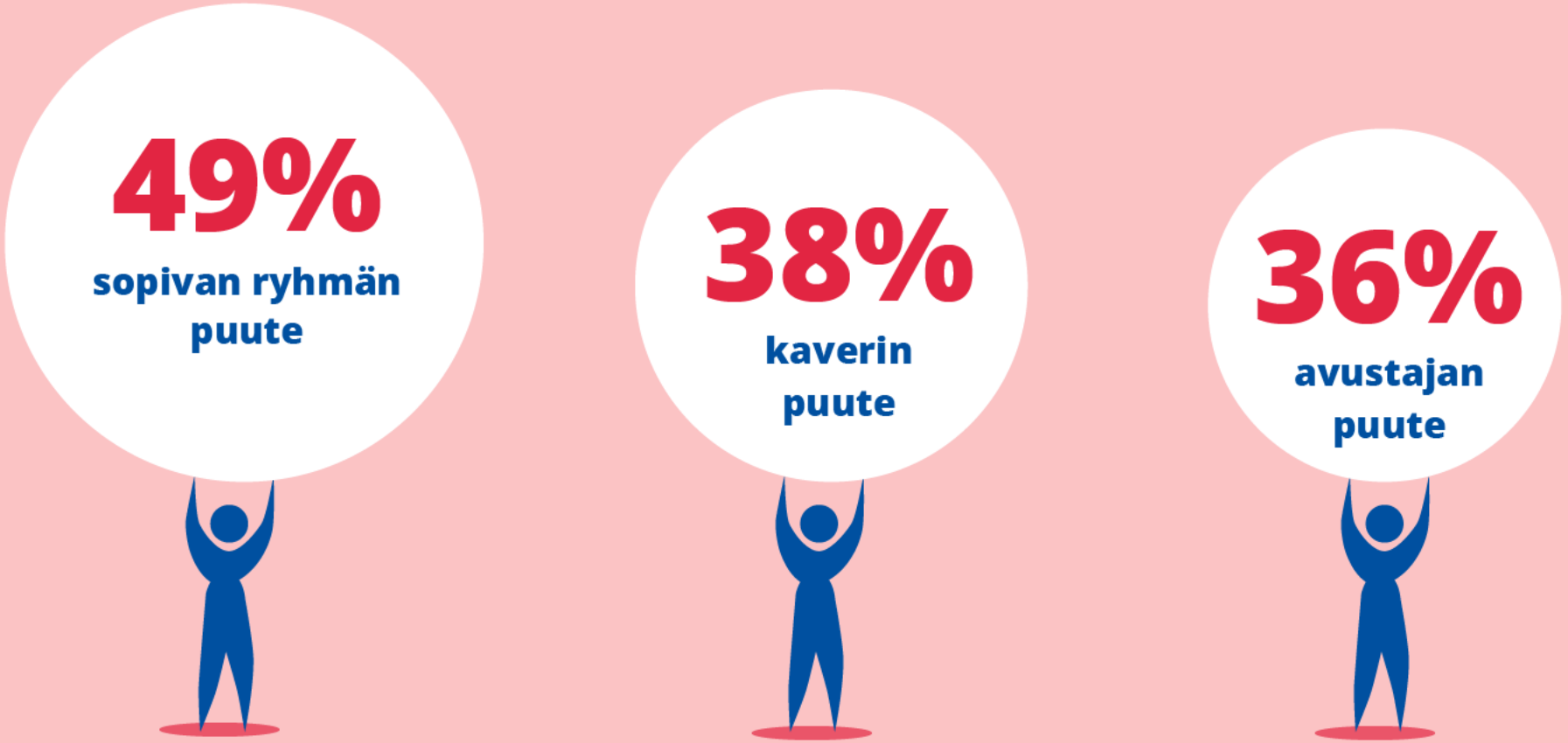
nuoria aikuisia
52%

23%
Urheiluseuroissa on ohjaajana tai valmentajana toimintarajoitteinen henkilö
(vuonna 2020 10%*)

Lähde: *Liikuttaako 2023? -raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047) ja Seura- ja yhdistyskysely (n= 319)*
**Liikuttaako? -raportti 2021 (Suomen Paralympiakomitea), Seurakysely (n= 314).*

Toimintarajoitteisten lasten ja nuorten kokemat harrastamisen esteet

Lähde: *Liikuttaako 2023? –raportti (LTS), Liikkujakysely (n= 2047).*

Suomalaista parahuippu-urheilua koskevia huolia

Parauheilijoiden **rekrytointi on sattumanvaraista**,
ei täytä huippu-urheilun tarpeita.

Suomessa parauheilijoille **ei toistaiseksi tarjolla kattavaa valmennuskeskusta**, joissa päivittäisvalmennus, testaus, välineosaaminen ja urheilutieteellinen asiantuntijatuki muodostaisivat yhtenäisen kokonaisuuden.

Parauheilu kamppailee **asemasta ja arvostuksesta** eri organisaatioiden sisällä.

Kansainvälinen kilpailu parauheilussa on kovaa, **menestyksen vaatimaa osaamista puuttuu** eri organisaatioista.

Eri kilpailujärjestelmät näyttäytyvät kirjavina. **Kansallinen toiminta pienimuotoista**.

Parauheilu ja sen edistäminen näkyy **harvoin lajiliiton strategiassa**.

Parauheiluvastuun kantaminen henkilöitynyttä monissa lajiliitoissa.

Valmentajakoulutus parauheiluun vähäistä monissa lajiliitoissa.

Johtamisvastuu jakaantuu monelle eri taholle, **roolit ja vastuut näyttäytyvät epäselvinä.**

Parauheiluvastuun kantamista lajiliitoissa **ei ole sidottu rahoituksen myöntämiseen.**

Taloudelliset resurssit parauheiluun pieniä, kohdennuksia ei tarkastella riittävästi eri toimijoiden kesken.

Suomessa:

16 urheilijaa viimeisimmissä kesä-paralympialaisissa, **5 urheilijaa** talviparalympialaisissa.

n. 450 kansainvälisen tason parauheilijaa.

n. 1500 kansallisen tason parauheilijaa.

Lähteet: Mistä teitä parauheilijoita aina pulpahtelee? – Parauheilun organisoituminen ja tila Suomessa 2024. (VLN 2024), AHOS-raportti, Sveitsin Nottwilin valmennuskeskuksen tarkastelu (KIHU 2026).

Mitä laadukas parahuippu-urheilun valmennusympäristö tarkoittaa käytännössä?

Kansainvälinen esimerkki: Sveitsin Nottwil – Enemmän kuin esteetön harjoittelupaikka

Harjoittelu ja testaus

Lajiharjoittelu, suorituskyvyn mittaaminen ja harjoittelun seuranta ovat osa samaa arkea.

Välineosaaminen

Urheilijoilla on käytettävissään pyörätuolien säätöön, huoltoon ja kehittämiseen liittyvää asiantuntemusta.

.

Tutkimus ja asiantuntijat

Urheilulääketiede, biomekaniikka ja muu tutkimus tukevat yksilöllistä valmennusta.

Urheilijapolku

Kuntoutuksen ja urheilun yhteys auttaa tunnistamaan ja rekrytoimaan uusia paraurheilijoita.

KIHU:n Sveitsin-kartoituksen 3 oppia Suomelle

1. **Osaaminen urheilijan arkeen.** Valmennuksen, tutkimuksen, terveydenhuollon ja välineasiantuntijoiden yhteistyön on oltava jatkuvaa, ei yksittäisiin hankkeisiin perustuvaa.

2. **Urheilijapolku alkaa ennen huippu-urheilua.** Kuntoutuksen, lajikokeilujen ja valmennuksen yhteistyö auttaa tunnistamaan uusia urheilijoita.

3. **Yhteistyö korvaa osan resurssieroista.** Suomessa osaamista voidaan yhdistää myös verkostomaisesti, vaikka kaikkia kansainvälisten keskusten olosuhteita ei voida toteuttaa.

Lähde: AHOS-raportti, Sveitsin Nottwilin valmennuskeskuksen tarkastelu (KIHU 2026).

Tarvitsetko lisätietoa?

Keskustellaan lisää!

Suomen Paralympiakomitea on suomalaisen paraurheilun ja soveltavan liikunnan edistäjä, jonka toimialue kattaa koko elämän kaaren vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten liikunnasta aikuisten huippu-urheiluun ja harrastetoimintaan.

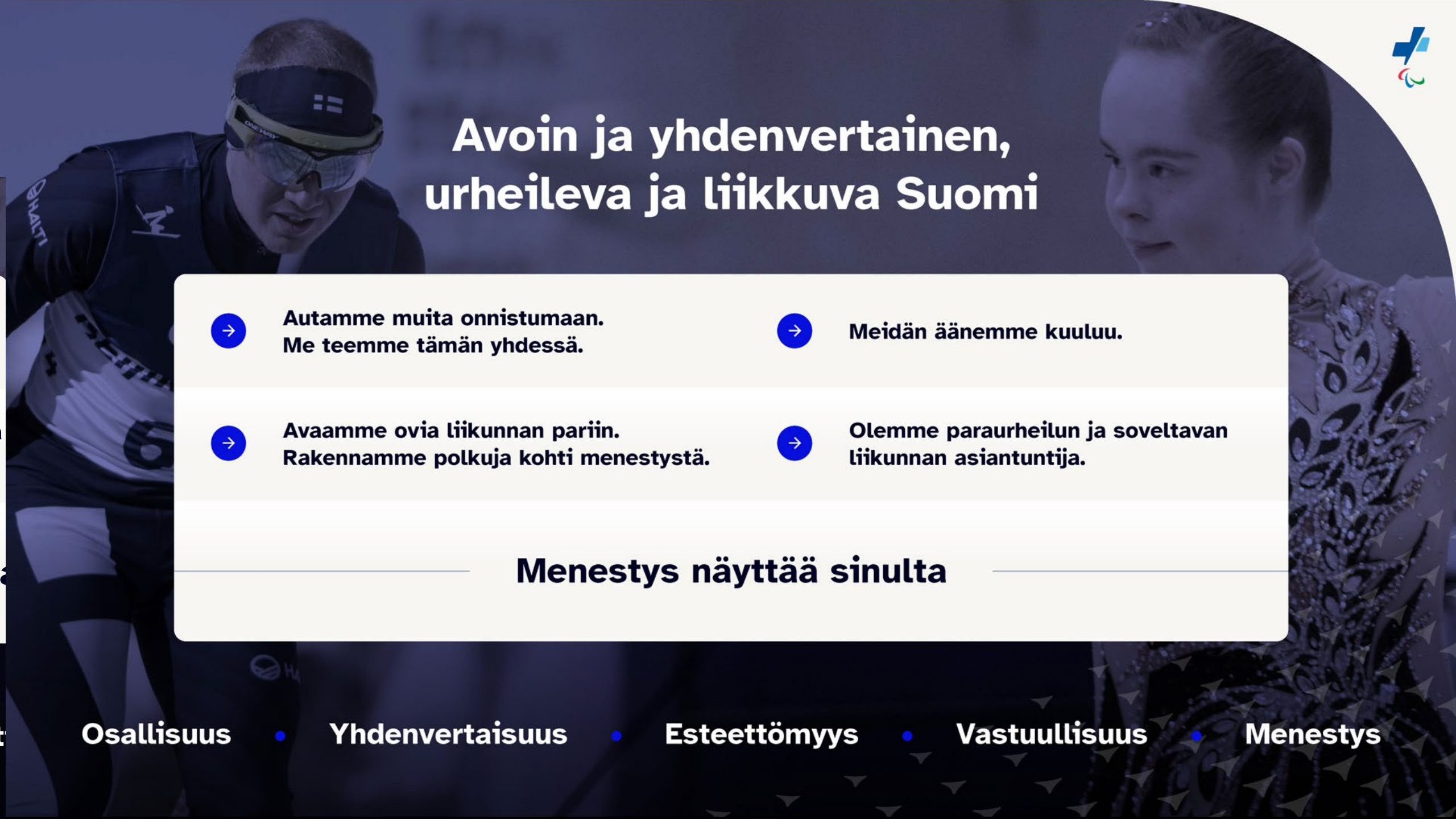
Olemme asiantuntijaorganisaatio, joka valvoo liikunta-, näkö- ja kehitysvammaisten urheilijoiden sekä elinsiirtourheilijoiden etua ja edistää yhdenvertaisten liikunta- ja urheilumahdollisuuksien toteutumista. Toimimme yhdeksän paraurheilulajin lajiliittona ja vastaamme kehitysvammaisten Special Olympics -toiminnasta Suomessa.

Heräsikö hallitusohjelmatavoitteistamme ajatuksia?
Ota yhteyttä – keskustelemme mielellämme lisää ja tarjoamme tietoa ja asiantuntemusta päätöksenteon tueksi.

Hilkka Pöyhönen
Pääsihteeri
hilkka.poyhonen@paralympia.fi
040 620 8773

Aija Saari
Tutkimus- ja kehityspäällikkö
aija.saari@paralympia.fi
040 506 4208

Tutustu meihin: www.paralympia.fi →

Avoin ja yhdenvertainen, urheileva ja liikkuva Suomi

- Autamme muita onnistumaan. Me teemme tämän yhdessä.
- Meidän äänemme kuuluu.
- Avaamme ovia liikunnan pariin. Rakennamme polkuja kohti menestystä.
- Olemme paraurheilun ja soveltavan liikunnan asiantuntija.

Menestys näyttää sinulta

Osallisuus • Yhdenvertaisuus • Esteettömyys • Vastuullisuus • Menestys

SUOMEN PARALYMPIAKOMITEA

Suomen Paralympiakomitea ry • Valimotie 10, 4. krs, 00380 Helsinki
paralympia.fi • paraurheilu.fi